

El règim dels verbs (II)

Pot semblar que dues oracions com *Això els agrada molt* i *Això els preocupa molt* tenen la mateixa estructura, això és, que consten dels mateixos termes gramaticals i que aquests exerceixen les mateixes funcions. Però, en realitat, entre l'una i l'altra hi ha una diferència fonamental: en la primera, el pronom feble *els* exerceix la funció de complement indirecte i en la segona la mateixa forma pronominal fa de complement directe (és sabut que el datiu *li* i l'acusatiu *el* re vesteixen, en el plural, la forma comuna *els*). Per tant, la primera d'aquestes dues oracions podria ésser la reducció o pronominalització de *Això agrada molt als pares* (o de *Això agrada molt a les mares*), en què el complement, indirecte, és introduït per la preposició *a*; i la segona, seria la reducció o pronominalització de *Això preocupa molt els pares*, en què el complement, directe, no va introduït per cap preposició, però no de *Això preocupa molt les mares*, el complement de la qual oració s'hauria de pronominalitzar per mitjà de la forma *les*: *Això les preocupa molt*. Anàlogament, amb un complement del singular, tindriem, en el primer cas, *Això li agrada molt* (tant si aquest complement era del masculí com del femení), i en el segon, *Això el preocupa molt* (amb un complement del masculí) i *Això la preocupa molt* (amb un complement del femení).

Tothom construeix correctament, amb els pronoms adequats, i amb la preposició *a* quan els complements són grups nominals, les oracions amb el verb *agradar*: l'expressió habitual és correcta, com en tants d'altres casos. En canvi, són molt freqüents les construccions incorrectes amb el verb *preocupar*, que és indègudament tractat com si tingués el mateix règim que *agradar*. Úl com es pot saber, que *preocupar*, contràriament a *agradar*, és un verb de règim directe? Si l'esma de la llengua no ho resol —com ho resol en el cas de *agradar*— cal recordar el cas concret, tal com recordem l'ortografia d'un mot que hom escriu sovint incorrectament, o bé recórrer, sense por ni recança, al diccionari.

Que un verb com *preocupar* sigui transitiu, contràriament a *agradar* o a *obviar*, es manifesta també en el fet que el participi passat es pugui usar com a adjectiu. No diem ni podem dir *les personers agrada des*; diem, indègudament, *els problemes obviats* (per ignorància de l'ús de *obviar*); i diem, sense error, *les persones preocupades*.